

SISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre 16 h.
Negyedévre 4 -
Melyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 -
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 -
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
Ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

IX. évfolyam 294. szám.

Nagyvárad.

Szombat 1914 december 19.

A németek Varsó felé nyomulnak.

Az oroszok kivonulnak Magyarországból. — Török győzelmek az oroszok felett. — A pápa a háború magyar árváiért.

Az orosz hadseregek helyzete mindinkább kellemetlenné válik. Lengyelországban a német, magyar és osztrák csapatok üldözik őket, a Kaukázusban pedig a törökök nyomulnak előre diadalmasan. Hiába az orosz tulerő: a mi seregeinknél van az erkölcsi fölény s ez a háború is beigazolja, hogy nem a nyers számbeli tulerő minden.

Karácsonyra a pápa fegyverszünetet akart kieszközölni a viaskodó hadseregek közt; ebben a végletekig feszült helyzetben, sajnos, a

Szentatya gyönyörű gondolata nem válhatott valóra. De legalább a magyar, német és osztrák seregek s az itthonmaradottaknak van karácsonyi örömük a diadalokban. Es hogy az árvák könnyei se maradjanak felszarítatlanul, arra is van gondja a Szentatának: mint Rómából jelentik, XV. Benedek pápa a háború magyar és osztrák árvái részére **százezer frankot adományozott.**

Tudósításaink a következőket jelentik:

A németek Varsó ellen.

Milano, december 18. A „Secolo“-nak táviratozzák Pétervárról: A lovici fronton a németek teljes erővel támadnak, hogy utat nyissanak Varsó felé. Lovic és Novoradomsk között elkeseredett ütközet folyik. Itt a németek különösen nagy seregeket vontak össze, hogy Novogeorgievsk ellen vonulhassanak és aztán délnyugat felől támadhassák meg Varsót. Ezek a hadmozdulatok azonban nem lesznek könnyűek, mert erős orosz sereg áll velük szemben.

A galíciai petroleum-telepek.

Tegnap érkezett Budapestre a jaszói „Petrolea” kőolajbánya részvénytársaság igazgatója, aki a galíciai petroleumipar helyzetéről és az immár visszavonulóban lévő oroszok garázdálkodásáról a következő érdekes adatokat közölte:

— A galíciai petroleum-telepeken az oroszok nem igen okoztak kárt, inkább arra törekedtek, hogy azokat üzembe helyezték, mert olajra, különösen pedig benzínre nagy

szükségük volt. Ez a törekvésük azonban nem sikerült, mert hadaink visszavonulása alkalmával a bányászathoz és az ipari üzemhez legszükségesebb gépek egy-egy pótolhatatlan részét katonai páncélos vonaton összegyűjtötte és elszállította.

— Boriszlav, Drohobiez, Jaszló, Banyakotovska stb., vidékén mindenütt azzal kerültek el a petroleum társaságok a nagyobb károsodást, hogy angol, vagy francia pénzen alakultnak mondották magukat. A szövetségesek vagyonát az orosz még akkor is

meg akarta kimélni, amikor helyzete már tarthatatlanná vált, s egyetlen nafta-területet sem gyujtott fel. Az irodákat, a munkások lakásait s különösen az élelmiszerüzleteket azonban mind kifosztották, a tisztikar határozott tilalma ellenére is.

— „Petrolea” részvénytársaság husz waggon petroleumot vesztett, olyképp, hogy az oroszok a főrezervoár csövétel kísérleteztek és azt eltörték.

— Az oroszok visszavonulása napján husz tárnánk már megkezdhette a szünetelő üzemet, mert páncélos vonatunk azonnal odaszállította megint a géprészeket és köteleket, sőt egy elmaradt, de nélkülözhetetlen nyomásmutató órát katonai repülőgéppel hozott a helyszínére.

Mit ígért a cár Przemysl bevételeért?

Nyiregyháza december 18. Tegnap este orosz foglyokat szállító vonat érkezett Nyiregyháza. A foglyok egyike, aki a przemysli harcokban is részt vett és akinek Dvinskben virágzó üzlete van, német nyelven nagyon érdekes dolgokat beszélt el. Elmondotta, hogy Przemysl körülvétele előtt a cár parancsban közölte katonáival, hogyha teljes erejükkel harcolnak, akkor Przemysl eleste után, mindenki szabadságot kap és hazamehet családjához látogatóba. A tiszték figyelmeztették őket arra, nehogy magyar fogságba kerüljenek, mert a magyarok kiszurják a foglyok szemét.

Az oroszok menekülnek Beregből

Északkeleti harctér dec. 18. Az orosz seregek egyik oszlopa Veeérszállásnál a Vereckei-szorosnál, a másik része pedig Szolyva előtt áll. Szolyvát az oroszok kiürítették és csapataink oda bevonultak. A betört orosz haderő mindkét oszlopa visszavonulóban van.

Lodznál elesett orosz tábornok.

Pétervár, dec. 18. A Novoja Vremja szerint a lodzi csatában elesett Velistkó

Ujdonságok: Szörme-Muffok, Boák, Kalapok és Sapkák. **Divatos ruhaszövetek,** mosó-kelmék, flanel és barchetek. Fehérneműek, vászon és szőnyegek. **Hadi felszerelések;** Dr. Jáger alsóruházat, keztyük, hósapkák, haskötők, lábszárvédők, bőr-bekecsék, gumi-köpeny, és hálósákok. Posztó és bőrkamáslik. **Gyapjutakarók és pokróczok legnagyobb választék.** Olcsó, szabott árak! **Czillér Imre** Nagyáruházában.

tábornok, aki Port-Arturánál kitüntette magát. (M. T. I.)

A malmói királytalálkozó.

Stockholm, december 18. A király teg-

Török győzelme az oroszok fölött.

Konstantinápoly, dec. 18. A török főhadiszállás jelenti: Az orosz csapatok gépfegyverek és ágyuk védelme alatt megkísérelték a Csoroch folyó balpartján való előnyomulást. 5 órai küzdelem után az oroszokat visszavertük. A részünkre kedvezően lefolyt Saraji ütközet után csapataink szünet nélkül folytatták

Letartóztatott örmény képviselők.

Bécs, december 18. A „Zeit“ jelenti Konstantinápolyból Athénen át: A török parlament legtöbb örmény képviselőjét Moszkvában szitott összeesküvés gyanuja alatt letartóztatták. (M. T. I.)

Német sikerek Ypernnél.

Amsterdam, december 18. Az angol hadiszállásról jelenti a Handelsblad tudósítója: A németek a legnagyobb erőfeszítésekkel és súlyos veszteségek árán visszahódították előbbi területüket Yperntől északra. Egyidejűleg ment rohamra a gyalogság és a lovasság. Arras környékén a német tüzérség erős akcióban van.

A francia kamara elnökének automobil-katasztrófája.

Páris, dec. 17. (Rómán át.) Deschanel, a francia kamara elnöke, e hó 14-én Nogent le Rotrouban volt. Visszatérőben autója felborult és az elnök a fején igen súlyosan megsebesült. Sebeit az orvosok több helyen bevarrták. Állapota nagyon komoly.

A két hadvezér.

Két hadvezér áll őrt hazánk határán.
Legyőzhetlen e két nagy hadvezér.
Lábát egyik zord északon veté meg,
A másiknak délen nagy árka mély.
Kőszirt fejét amaz az égbe tolja,
Felhő veszi körül tar homlokát.
Emez moraj közt zugva tör előre,
Sziklák között bőszen hatolva át.

Amaz a büszke, ős Kárpát, — emez meg Széles, komor futású vén Dunánk.
Vártak reánk sokáig, több ezerig,
Megvetve azt, ki vérszomjas, falánk.
Mig megjövénk, sok hős, de zagyva népet
Bocsátnak át, ügyet sem vetve rá.
És elmerült mind — a sok hős, erős faj,
A mult idő egyig elhantolá.

Jött a magyar! — És ekkor két vezérünk
Kezet fogott egymással: már elég!
Igy szóltak ők — az átkelő hadakból.
Maradjon ez, mig áll a föld, az ég.
Nekünk adták a délibábos rónát,

nap a birodalmi marsal és a külügyminiszter kíséretében Malmöbe utazott, hogy ott találkozzék a dán és norvég királlyal. A pályaudvaron nagy tömeg gyűlt össze, amely lelkesen éltette a királyt. (M. T. I.)

az ellenség üldözését. Lovasságunk Koturtól 10 kilométernyire nyugati irányban ellenségre akadt, mire anélkül, hogy a gyalogságot beárta volna, lovasságunk támadásba ment át és az ellenséget Razi és Kotuk irányába elűzte. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Aknára futott angol gőzösök.

London, december 18. (Magyar Távirati Iroda.) A City gőzös Tynaba hozta az Ellerswasser gőzöst tizenöt menekültjével. A gőzös az elmúlt éjjel egy aknarobbanás folytán a levegőbe repült. A hajón lévő „City“ legénység elmondotta, hogy még két gőzöst látott a levegőbe repülni.

Az angolok veszteségei.

London, december 18. (Magyar Távirati Iroda.) A sajtóiroda közli, hogy az angol expedíciós hadsereg december 14-ig 3871 tisztet veszített, akik közül 1133 halott, 2225 sebesült, 513 eltűnt.

A veszteséglistában fel van sorolva 15 tábornok, 108 ezredes, 322 őrnagy, 1123 százados és 2303 hadnagy.

A szövetségesek vesztesége Flandriában 195 ezer ember.

Rotterdam, december 18. A Rotterdamscher Kourant az angoloknak és a franciáknak Flandriában való összes veszteségét 195.000 emberre teszi.

Italdus folyót, tavat és vizereket.
A tág mezőt, a gabnaosztó földet,
A legelőt s a bort öntő hegyet.

Aranyt, ezüstöt, más kincsét özönnel
Rejtő bércék egész hosszú sorát.
Hogy kedvre gyul, ki látja, megszeretve,
S millió szívet irigykedés fog át.
A déli nap aranykalászkok rendő
Hullámiban fürdik mosolygva itt.
Millió faág kínálja ért gyümölcsét.
A rét virága illatozva nyit

Magyarok! — ezt nem őrizetre bizta!
Nekünk adá és őriz gondosan,
Hogy érte az irigykedő ne bántson,
S bőségben éljünk, vigan, boldogan.
Egy ezredév futott le már azóta.
Jó s balszerencse váltakozva jött.
A két vezér őrizte szent hazánkat,
És védi most is bős harcok között.

Nohát magyar őrt állj velök halálig.
Kezedben kard, a puska, rajt' szurony.
Agyuidnak torkából vész dörögjön,
Dermedjen meg hangjára az — iszony.

Az angol partok ostroma.

— Német jelentés. —

Berlin, december 18. Hivatalos éj-jeli hír:

Az angol keleti partvidék elleni támadásról a következő részleteket közlik: Az angol parthoz való közeledésünkor cirkálóinkat a ködös időben négy angol torpedóuzó sikertelenül támadta. Egy torpedóuzót megsemmisítettünk, egy másik súlyosan megsérülve eltűnt a szemhatárról Hartlepool ütegeit elnémitottuk és a gáztartályokat elpusztítottuk. A hajókról megállapítottuk, hogy a városban több helyen robbanás történt és három helyen nagy tűz támadt. Scarborough parti őrállomását és vizművét, azonkívül Uhitby parti őrállomását és jelző állomását elpusztítottuk. Hajóinkat a parti ütegek néhány lövése találta, de azok csak jelentéktelen károkat okoztak. Egy másik helyen egy további angol torpedó rombolót süllyesztettünk el, Behnke a tengerészeti vezérkar főnökének helyettese.

Merénylet az indiai alkirály palotája ellen.

Stockholm, dec. 18. A Dagens Nyheter jelenti: Anglia helyzete Szudánban igen megnehezedett azáltal, hogy Mollah basa a szent háborúhoz csatlakozott. A basa huszezer emberével Khartum ellen vonult. A Szudánba küldött ifju egyiptomiak hozzá pártoltak. Az angolok teljesen tisztában vannak a helyzet nehézségeivel. A szudáni angol fővezér, akinek most csak kétezer ember áll rendelkezésére, erősítéseket kér.

Nem ellenőrizhető hírek szerint Indiában növekedőben van egy ellenséges áramlat. A bombay-i kaszárnyákban heves jelenetek voltak, melyeknek az volt a következményük, hogy a haditörvényszék nyolcvan indiait főbalövesre ítélte.

Az alkirály palotája ellen merényletet követtek el. Számos előkelő indiait letartóztattak.

Ős Kárpátunk villámokat szakítson,
Isten haragját szórva ott alá.
A Duna meg hullámsírijába tömjé,
Ki hiddal vagy hajóval szállna rá.

Dicső hazám! — Őrt áll két hadvezéred!
Határaidon őrt áll minden fiad.
Léptünk alatt megrendül szentelt földed,
És fegyverünk dörög, ha kürt riad.
Együtt vagyunk érted halálra készen.
Lábunk nyomán az ellen vére nő.
Szent földedet ellenség nem tapossa,
Mig láng lobog szívünkben és erő.

Te élj hazám! — Védjen két hadvezéred,
Ha majd szemünkre örökéj borul
S lelkünk előtt a hősi küzdelemben
Dicsőségünk fáklyája ég, kigyult.
Szívünk utolsó gyöngye ostromolja
Az eget érted kérve, — nem lazán.
Orkánba zeng hüllő ajkunk imája:
— Te élj hazánk! — örökön élj hazánk!

Dús László.

Főraktár:

Nagy-Várad
Kosuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

Turul-cipő

Elsőrangú, elegáns és jutányos.

Főraktár:

Nagy-Várad
Kosuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

Szerbiai visszavonulásunk okai.

Bukarest, december 18. Diplomáciai körökben a szerbek által elért eredményeket főleg három körülmény összetalálkozásának tulajdonítják. Az első oka szerbek halálra szántása: Megértették Pasic szavainak jelentőségét: „Élet és halál között nincs választás.”

A második ok Putnik vezérkari főnöknek az ellenség által is elismert képességei. Ő ugyanis felhasználta azt a körülményt, hogy Bulgáriával tárgyalások folytak Macedónia átengedésének kérdésében. Ez a tárgyalás — a bolgárok nagy meglepetésére — a vezérkari főnök számára arra volt jó, hogy a bolgár határról és egész Macedóniából a szerb divíziókat elvonhassa és így minden rendelkezésre álló erőt a frontra vethesse.

A harmadik ok a terep nehézségei, pá-

rosulva a rettenetesen kedvezőtlen időjárással. Mindenki elismeri, hogy a Szerbiában operáló osztrák-magyar csapatok igen egyszerű teljesítményt mutattak fel aránylag igen rövid idő alatt. De ezek a csapatok — kifáradva a heves harcokban — emberfeletti munkát tényleg nem végezhettek. Az emberi erő nem pótolhatta a nehéz ágyukat, amelyeknek szállítása lehetetlen, vagy kimondhatatlan akadályokba ütközött volt.

Uj békejavaslat — januárra.

Genf, december 18. A párisi Newyork Herald jelenti: Az északamerikai Egyesült-Államok januárban új békejavaslatot fognak tenni a hadviselő feleknek.

Kereskedők és iparosok segélyezése.

A miniszterelnök leirata a kamarához.

Figyelmet keltő és nagyfontosságú leiratot intézett a miniszterelnök a nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamarához.

A jövedelemadónak ideiglenes és részleges életbeléptetése a leirat szerint lehetővé teszi, hogy a háború által okozott nyomor elhárítására irányuló tevékenység kiterjessék.

A leirat szerint:

„E kiterjesztés alkalmával elsősorban azon tényezők felé kell a figyelemnek fordulnia, akik felsegélyezése az 1882. XI. t.-c. keretén belül nem talál kellő megoldásra.

Ilyenek a többek között azok az önnálló iparosok és kereskedők, akiknek anyagi existenciáját a családfele hadbavonulása, vagy a gazdasági konjunkturának a háború okozta

megzavarása alapján támadja meg s akik közül ez utóbbiak egyáltalán nem részesülnek az 1882. XI. t.-c. ben megállapított államszegélyben, az előbbieket pedig részesülnek ugyan esetleg ebben az államszegélyben, de az, a hadba vonult családtagjainak a legnélkülözhetetlenebb életszükségleteit sem fedezi.

Ilyenek továbbá a kereskedelmi és ipari üzletekben alkalmazott magántisztviselők is és pedig úgy a hadra keltek, mint azok, akik a háború következtében veszítették el keresetüket.

Természetesen a szükséges segélyezésnek elsősorban keresetforrások megnyitására kellene irányulnia.

Megfelelő munkaalkalmakat kell nyújtunk úgy az itthon maradt családfelek, mint a keresetképes családtagok részére.

A segélyakció intézésére a miniszterelnök leiratában a kereskedelmi és iparkamarákat kéri fel, mint legilletékesebbeket.

A nagyvárad kamara Nagyváradon és a megye nagyobb községeiben bizottságokat szervez s a segélyezés módjaira nézve helyszíni tárgyalások alapján fog előterjesztést tenni.

Dr Böszörményi László újabb hőstette.

Dr Böszörményi László nagyvárad ügyvéd, Böszörményi Géza fia a szüleihez írt alábbi levelében számol be legújabb hőstettéről, hogyan szállította el nagy golyózáporban a szerbek négy ágyút a legutóbbi szerbiai harcok alatt. Dr Böszörményi Lászlónak nem ez az első hőstette, mert éppen másik hőstette miatt tartalékos tüzérfőhadnagyvá léptették elő.

Az érdekes levél a következő:

Kedves Szüleim! F. hó 6, illetve 7-én hajnalban a...-es gyalogosok és...-es huszárok P. mellett elfoglaltak a szerbektől 4 darab 8 centiméteres ágyút és 21 löszerkocsit tömördek löszerral és 461 embert ejtettek foglyul. Délután 2 órakor kaptam a parancsot, hogy ágyuimmal vonuljak azonnal G-ra és a kifogott lovakkal visszamenve, hozzam el a csatárlánéból a 4 ágyút és 21 löszerkocsit. Három órakor az ellenség oly nagy tulerővel lépett föl, hogy a hadvezetőség erősebb állásba való visszavonulását rendelt el. Ekkor S. herceg ezredes azt kérdezte tőlem:

— No, fiu, elhozod e az ágyukat?

— Így feleltem:

— Igen!

Ami ezután következett, az igazán „mordkerl...”-ség volt, mint ahogy S. generális nevezte. A legnagyobb tüzben bementem az első ágyúért, 4 lóval kihuzatom az országutra; a második ágyút szintén, a harmadiknál és negyediknél kisebb kellemetlenségek voltak. Elhoztam egy löszerkocsit is, de a többit ott kellett hagynom, mert az ellenség golyózápora oly nagy volt, hogy em-

Virágos vonatról a Vörös-Keresztesig. *)

Babaimádság.

Tanítja feleségem
Kicsiny babánkat otthon,
A harcok apikáért
Hogyan is imádkozzon.

Még csak beszélni sem tud
A hat hónap az ajkán,
Mégis, mégis tanítja
A napnak alkonyatján.

Babácska mit tehet mást:
Nevetni kezd kis ajka,
Nem megy hát az imádság,
Babácska elkacagja...

S én mégis, hallva e hirt,
Könnyezve, bizva hittem:
Legszébb imának vette
Babamosolyt az Isten.

Akasztások.

Akasztottuk a szerbeket sorjába
Körtefára avagy a szilvafára:

*) Szepessy László legújabb verses kötetéből.

Az éretlen gyümölcsök közt függöttek
A halálra pár perc alatt érettek.

Hatodiknak kedvezett a szerencse:
Lógás közbe leszakadt a kötele.
Utolsó volt: a legtöbbet szenvedett
Legelső lett: megmentett egy életet.

„Fála, fála!” hálákozott két kézzel,
Mikor látta, nem huzza uj kötél fel.
„Ninesen bünöm. Megmentett az Istenem
Mivel bátyám két árváját nevelem.”

... Valahogy e védekező szavakra
Elöntötte szemem a könny patakja:
Két kis lányom jut eszembe hirtelen...
Ki gyereket ápol, nevel,
Nem felejtí sohase el:
Akasztófa alatt se a jó Isten!

Vöröskeresztes vonat.

Halkan elindul a vonat,
Sűrű füstöt ereszt.
A füstön át kicsillan a
Sok bus vöröskereszt.
Köröskörül a falevél
Mikéntha intene:
Eljen tovább még, aki él,
Hegedjen a sebe!

A sebesültekért remeg
Nemcsak a falevél,
A város is, hol vonatunk
Vigyázva mendegél.
Im, itt az első állomás,
Csupa segélykezek:
Leves, hus, alma s annyi más,
Mi itt reánk nevet.

Zokogni kell... csupa magyar
Fiut visz a vonat
S már Bosznia, hű Bosznia
Ily jó szívvvel fogad.
Hát érzik erre is, a vér
Hiába nem omol:
Egy-egy seb egy almát megér,
Adója lánymosoly...

Mi lesz otthon, én Istenem,
Ah, föl sem foghatom!
A képzeletől elszorul
A szívem oly nagyon:
Gyilkos tüzet néző szemem
Uj könnyeket ereszt...
Jó szívek, áldjon Istenem
S e sok vöröskereszt!

Karácsonyi cukorka és csokoládé-vásár

ASZÓDI Kossuth-utcai fő- és Rákóczi-uti fióküzletében megkezdődött.

Telefon szám 635.

Aszódi-cég cukorkákban vezet.

Telefon szám 635.

Egy kilogramm friss szalon cukorka 2.20 korona. Egy teljes karácsonyfa collectio 140 drb 2.40 korona

bereim ki lettek volna téve a teljes megsemmisülésnek. Az ágyukat ma hoztam be Z.-ba. A tábornok épp asztalnál ült s egy üveg konyakot bontott. Saját poharát nyújtotta s utánam ivott ugyanazon pohárból a herceg és a tábornok is. A bevonulást Z.-ba sohasem fogom elfelejteni. A . . .-es bakák rám rohantak, lovamat csókolták, mert sokat szenvedtek az elfoglalt ágyuktól. Az ezredestől engedélyt kértem, hogy az ellenségtől elvett fegyverekből két darabot megtarthassak. Ma éjjel visszamegyek az ottmaradt 20 lőszerkoesiért és lőszerkért. 42 kilométernyi ut van előttem.

Megint Varsó.

A harctéri hírek felé! mostan, ezekben az igazán szédítő eseményektől és tettekről telített percekben mindenki kettőzött figyelemmel fordul.

Elég egy szó, egy mondat és mindez az események egész színes csoportját kelti fel az emberi fantáziában.

Varsó elesett — a délutáni órákban villámsebességgel terjedt a hír s amint szállt tova, egyre több érdeklődő képzeletét fonta tovább az esemény szálait. Természetes, az érdeklődők is felkeresték szerkesztőségünket és a késő esti órákig folyton hangzott a telefoncsengetés; halló! Varsó elesett?

— Igen, az a hír járja — szól mindig a válasz — de meg hivatalosan nem erősítették meg.

Egymásután jön a vidék mindegyik válasznak egy a refrénje:

— A hirt még hivatalosan nem erősítették meg.

Végre meguntuk. A később jelentkezőknek azt válaszoltuk:

— Tévedés. Nem Varsót, hanem Varsát vették be. Egy hét előtt megírta már a Tiszántúl.

Egyik előfizetőnk azonban megtréfált bennünket. Alig szólal meg a telefon, még a kérdést föl sem teszik, munkatársunk már sietve beleszól a kagylóba:

— Még nem erősítették meg hivatalosan!

— Az illető azonban roppant szerényen megjegyezte:

— Kérem alássan, én az iránt érdeklődöm, hogy Varsát csakugyan bevették-e katonának?

Erre aztán hivatalos hangon adtuk meg a választ:

— Erről pedig nem nyilatkozhatunk, mert a sorozások eredményéről írni tilos.

Székely fiaink Hindenburg táborában.

Hogyan fogják el a muszkákat.

A Hindenburg seregében harcoló egyik magyar tiszt érdekes dolgokat ír arról, hogy miként harcolnak székely fiaink az oroszok ellen. Ez a levél is magyarázatát nyújtja annak, hogy az oroszokat pusztító német generális miért dicsérte meg olyan elismeréssel székely katonáinkat.

November utolsó hetében — írja a magyar tiszt — amikor az oroszok kétségbeesett erőfeszítésekkel akartak Hindenburg ölelő karjaiból szabadulni, a saját szememmel láttam, miként fogatják el magukat az oroszokat. Azt a parancsot kaptam, hogy egy kisebb esapattal támogassam azt a tüzer-üteget, amelynek az a súlyos, de dicsőséges parancsa volt, hogy gyalogságunknak támadását készítse elő.

A gyalogság, amelyben német és székely ezredek voltak, elég közelre dolgozta

magát az ellenséghez, de már napok óta se-hogy sem sikerült előbbre jutni. Az ütegpél csupa friss, egészséges német fiú volt, akik Németországból csak néhány napja érkeztek a csatatérre. Őket jelölték ki, mert hát a többi ütegek lovai a rossz utak miatt sokat szenvedtek, hónapok óta harcban és tüzből álltak.

Mi az ágyuk fedezékül szolgáltunk, mert az üteget egy teljesen különálló és a tüzér-ségi front legszélső jobb szárnyát alkotó terepen W. mellett egy parkban helyezték el. Itt készítették az ágyu állásokat egy virágos dombtetőjén, amelyről nagyszerű kilátás nyílt az előttük elhúzódó magaslatokra. Négy száz lépésnyire lehettek előttünk saját katonáink, drótsóvénnyel megerősített lövészárkaikban és ettől ezer lépésre ásta be magát az orosz.

Nem sokáig kellett várunk az ellenség támadására. Már kora reggel hallottuk az ismerős golyó-fütyöt és a kopogást, amikor a mögöttük fekvő házikó falához ütődtek a lövegek, vagy pedig az üvegesörömpölést, amikor az ablakokat zúzták be.

Ugy déltájban kaptuk az első ágyutüzet és el kell ismerni, hogy az orosz tüzér-ség érti a dolgát. Egyszerre nyolc srappellt lőttek ki, amelyek pontosan a mi állásaink felett explodáltak.

De a mi tüzeréink is kitűnően dolgoztak, mert rövidesen elhallgatott néhány orosz ágyu és nemsokára megszűnt az oroszok tüzelése. Később értesültem, hogy a székely gyalogság rohammal vette el azt az üteget, amely legveszedelmesebb volt nekünk.

A mi lövészárkaink is kezdtek megelevenedni — írja tovább a magyar katonatiszt. Nagy fronton nyomultak elő a székelyek és a németek. Az oroszok meg sem várták, hogy közelebb érjen hozzájuk a roham, vad futásban menekültek.

Nagyszerű kép bontakozott ki egy velünk szemben fekvő domboldalon, amelyet a mi állásunkból jól láthattunk. A mi gyalogságunk elől és jobb oldalról rohant a lövészárkok felé. Keresztűzbe került az ellenség és látszóval tisztán kivettem, amikor az orosz parancsnok elővett a zsebéből egy valamikor talán fehér zsebkendőt és szüntelenül integetett, míg a katonái — lehettek ezen a helyen vagy négyszázan — egyszerűen eldobták a fegyvereiket. Ami ezután következett, az már mulatságos volt.

Mikor a mi bakáink bekerítették az oroszokat, láttuk, hogy hátul tartalékban fekvő orosz katonák futásnak erednek, de nem visszafelé, hanem ahogy csak bírtak, előre törtek, egyenesen a mi katonáink karjaiba, fogságba. Igyekeztek, hogy el ne késsenek.

Mikor együtt volt az egész trupp, előttünk vonultatták el őket és az oroszok a sapkájukat lengették felénk, boldogok voltak. Érdeklődtem és megtudtam, hogy ez a csapat egyik kaukázusi ezredből való volt, tehát nem a legrosszabb fajta katona.

Valószínűleg az éhség és a bánásmód miatt adták meg ily könnyen magukat.

x **Megfagyott**, széltől kivörösödött, kicserepedett, arc, orr, kéz ápolására és fehérítésére gyors és biztos határu az Y-po jegyű MARMAT TEJ CRÉME és hozzávaló Borax szappan Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákoczy-ut 7/B Telefon 13-02

Aki a miniszterrel alkuszik.

Szokatlan beadvány érkezett tegnap Fráter Barnabás alispánhoz. Egyszerű barna borítékba volt csomagolva a beadvány, a borítékon a következő cím volt olvasható:

Nagyméltóság

m. kir. Belügyminiszter Urnak
Szalárd.

Mivel Szalárdon nem tudták kézbesíteni a magas helyre szánt levelet, rövid uton keresztül huzták a Szalárd szót és helyette odairták, hogy

Nagyvárad.

Nagyváradon szintén nem lévén belügyminiszterium, de valakinek oda kellett adni a levelet, leg-helyesebbnek találták, ha Fráter Barnabás alispánt tisztelik meg vele.

A kalandoslevelet nagy kíváncsisággal bontották fel a megyeházán. Legnagyobb meglepetésre egy ügyvédi felszólítás került ki a barna borítékból. A nem éppen kellemes levélben B. A. ügyvéd és tartalékos hadnagy arra hívja fel Sipos Imre szalárdi gazdát, hogy 14 korona 76 fillér biztosítási díjat 24 óra alatt fizessen ki, mert különben stb. Sipos a fizetés helyett a felszólításnak még tisztán maradt részeit teleírva, keserves levelet intézett a Belügyminiszterhez.

A levélben nagy bőbeszédűséggel mondja el Sipos gazda, hogy neki nincs pénze, de lehetne ha a múlt évben a zsványok ki nem mennek a pincégádorba és el nem görditenek vagy két hordó bort. Itt aztán eszébe jut Siposnak a bor, mindjárt fel is kéri a miniszter urat, hogy nagyon okosan csinálna, ha a bor árát is meghatározná, nemcsak a lisztét. Így legalább nem kellene elpocsékolni a finom, tőkén termett, tiszta pogánybort a zsidókereskedőknek.

A bor pedig roppant lényeges dolog, mert ez a finom nedűvel akarja Sipos elintézni az esedékes tüzbiztosítási díjakat is. Pompás megoldást ajánl a miniszternek Sipos. A jelenlegi világháboruban sok magyar katona sebesült meg.

A beteg ember pedig gyenge, tehát meg kell erősíteni őket, legjobban csak bortól erősödik a magyar. Ilyen erősítő bora volna Sipos gazdának, aki hajlandó is beszállítani a szegény »kiszzenvedett« magyar bakáknak egy pár hordóval — és most jön a csattanója — de tisztességes árért.

A bor árát természetesen a belügyminiszter fizetné és akkor levonhatná belőle a hátralékos tüzbiztosítási díjakat. Hogy mi köze van a belügyminiszternek az egész tüzbiztosításhoz és Sipos borához, arról nem ad felvilágosítást a kedélyes gazda.

A téli háboru borzalmai ellen harcosainknak prémre van szükségük. Enyhítsük szenvedéseiket és küldjük egyetlen darab prémünket is a Hadsérgélyző Hivatalnak, Budapest, Váci-utca 38. A szállítás díjmentes.

**Tábori alsó ruhák
Vízmentes bakkancsok
Halina csizmák
és Hó cipők**

legjobb minőségben

Reichard Dezső

cégnél

Rákoczy-uton kaphatók.

HIREK

*** Kitüntetett tisztek.** Ófelsége Sachs Lajos főhadnagynak és az ellenség előtt elesett Brandt József tartalékos hadnagynak a 70-ik gyalogezredben a katonai érdemkereszt III. osztályát a hadiékítménnyel adományozta és megparancsolta, hogy Sárdi Tibor 7-ik helybeli főhadnagynak a legfelsőbb dicső elismerés tudtul adassék.

*** Megkezdődtek a községi választások.** Biharvármegye alispánja egy héttel ezelőtt felterjesztést intézett a belügyminiszterhez a községi választások dolgában. A vármegye az iránt intézett kérdést a miniszterhez, hogy a folyó évben meg kell-e tartani a községi választásokat? Jelenleg a választók legnagyobb része hadban van, tehát a választások eredménye nem lehet teljesen kielégítő. A miniszterhez intézett felterjesztésre mindeztidig nem jött válasz s így semmiféle utasítás nem ment ki az előjáróságokhoz. A vármegye területén már megkezdtek a választásokat. Eddig a margittai járás egyes községeiben volt választás, azonban két hét leforgása alatt minden községben végebe megy a fontos aktus.

*** Háborús délután a Kath. Körben.** A nagyváradai Kath. Kör vasárnap, december 20-án tartja meg háborús délutánját, a melynek jövedelmét a sebesült katonák karácsonyfájára juttatja. Azt hisszük, hogy a pompás műsor magában is elég vonzerővel bír s megérdemli, hogy közönségünk minél nagyobb tömegben vegyen részt az ünnepélyen, de tekintve a nemes célt, még inkább reméljük, hogy zsufozásig megtelik a Kath. Kör Szent László terme a mi jó közönségünkkel, hogy minél több szenvedő katonánknak szerezzünk örömet a szent karácsonyestéjén. Az ünnepély délután 5 órakor kezdődik. Műsora a következő:

1. Kéler Béla: Csokonai Nyitány. Előadja a magy. kir. honvédszenekar.
2. Karácsony a háboruban. Megnyitó beszéd, tartja dr. Vucskics Gyula.
3. Csensztochói legenda, Kiss Menyhért-től. Ima, Szentimrei Márhától. Szavalja Biharai Akos.
4. Részlet (tercett) Hunyady László operából. Éneklik dr. Krüger Aladárné, Komlóssy Etelka, Halmos A.
5. A háborúnak erkölcsi és társadalmi oldala. Beszéd, tartja Szilágyi Dózsa.
6. Belgrád ostroma. Zenekari költemény. Összeállította Scharf Károly. Előadja a honvédszenekar.

Belépti jegy: Ülőhely 1 kor., állóhely 40 fillér. Felülfizetéseket a jó cél érdekében szívesen fogadjuk.

A jegyek a Kath. Kör háznagyánál előre is megválthatók; valamint előadás előtt 4 órától a pénztárnál.

*** Egy nagyváradai ügyvédjelölt hősi halála.** Scherer Gyula ügyvédjelölt tartalékos zászlós a legutóbbi harcokban, a szerbiai haretéren hősi halált halt.

*** Sétahangversenyek a sebesültek javára.** Nagyvárad város közönsége tagadhatatlanul nemes áldozatkészséggel igyekszik a haretéren megsebesült katonáink szenvedéseit enyhíteni adományaikkal. Azonban e tekintetben óriási a teendő és feladat, ami a Vörös-Kereszt Egyesületre hárul. Minden adomány, amelyet az egyesület részére juttatunk, előbbre segíti az egyesületet hazafias és emberbaráti nemes munká-

jában. Ezt a célt szolgálja a nagyváradai Katholikus Kör azon elhatározása, hogy két hetenként sétahangversenyt rendez a Kör Szent László termében, a nagyváradai honvédszenekar közreműködésével, a Vörös-Kereszt Egyesület, illetve a sebesült katonák javára; még pedig a bevétel egész összegét erre a célra juttatják. Hiszük, hogy városunk nemesen érző közönsége tömegesen látogatja a sétahangversenyeket, részben a jótékony cél előmozdítása céljából, részben pedig azért is, mert a honvédszenekar művészi előadása és kitűnő programja magasabb és nem mindennapi élvezetet nyújt. A programot ugyanis nemcsak a legújabb és legkiválóbb zenedarabokból, hanem a klasszikus zeneirodalom igazi gyöngyeiből állítják össze.

*** A Katholikus Népszövetség közgyűlése.** Az ország legnagyobb katolikus szervezete, a 300,000-nél több tagot számláló Katholikus Népszövetség ez évi rendes közgyűlést december 20-án, vasárnap délután 3 órakor tartja meg Rakovszky István v. b. t. t. orsz. képviselő elnöke alatt, a Ferenciek Bazárában (III. lépcső, I. em.) levő nagyteremben. Az igazgatóság jelentését Huber János titkár adja elő, dr. Grieger Miklós sóskuti esperes plebános, igazgatósági tag pedig előadást fog tartani.

*** Herczog Péter báró halála.** Herczog Péter báró, főrendiházi tag, nagyiparos Budapesten, 76 éves korában elhunyt. Nagy család gyászolja.

*** Adomány a katonakórházaknak.** Schwarcz Gyuláné urasszony, a helybeli tartalékkórházban fekvő sebesültek karácsonyi megajándékozására, a parancsnoksághoz 100 koronát küldött, — mely adományért a parancsnokság ezuttal mond hálás köszönetet.

*** A béna katonák műszerei.** A belügyminiszter tegnap tudatta az alispánnal, hogy a háború következtében bénává lett katonák részére szükséges végtagpótló műszerek költségeit a belügyminiszter fedezi. A miniszteri rendelet értelmében takarékosan kell eljárni a műszerek beszerzésénél. Egy műszer ára nem lehet magasabb 250 koronánál.

*** A Szent István társulat** igazgató-választmánya csütörtökön ülést tartott gróf Mailáth György elnöklésével. Az elnök indítványára elhatározták, hogy Fetser Antalt győri püspökké történt kinevezetése alkalmából felirattal üdvözlök s egyben jegyzőkönyvileg örökítik meg a választmány agilis tagjának, a közelmúlt napokban elhunyt dr. Andor György miniszteri tanácsosnak érdemeit. Erdősi Károly vezérigazgató előterjesztette a társulatnak a háború alatt való eddigi és ezutáni jótékony akciójáról szóló jelentését. Elhatározta még az igazgatóválasztmány, hogy a közgyűlést március hó 19-én fogja megtartani és hogy a rendes tagjelvényeket karácsony után fogják széjjel küldeni.

*** A váradvelencei sebesült katonák karácsonyi ajándéka.** A Váradvelencei ápoló sebesült katonák karácsonyi ajándékához pótlólag még 94 darab zsebkendőt adtak a váradvelencei leánykör tagjai.

*** Kedvezmény a sebesült katonáknak az áldozásnál.** A Magyar Kurir jelenti: Mivel a sebesült katonáknak, akik a haretéren, vagy a kórházakban áldozni szeretnének, sokszor igen nehéz, sőt lehetetlen az áldozást megelőző kötelező bójtölést betartani, a monsi püspök a pápához fordult azzal a kérelemmel, hogy a sebesült katonákat abban az esetben is meglehessen

áldoztatni, ha előzetesen táplálékot vettek magukhoz. Giustini bibornok, a szentségek kongregációjának prefektusa hozzájárult az előterjesztett kérelemhez a pápa nevében és az engedélyt már meg is adta a Vatikán hivatalos lapjában, az acta apostolicae sedis-ben és legközelebb a magyar püspöki kar is közölni fogja ezt a döntést pástorleveleiben.

*** „Rózsavölgyi Album 1914. karácsony“** a napokban hagyta el a sajtót. Az album kiadója mellőzött minden üzleti számítást és ennek eredménye, hogy az album tartalmának összeállítása és kiállítása várakozáson felül sikerült. Országunk első zenemű, kiadó cégétől csak jót vártunk és a legjobbat kaptuk. 80 oldalon 33 értékesnél-értékesebb operett, kabaré, magyar és hazafias dalt tartalmaz a 4 koronás album. Huszka, Jacobi, Szirmai, Zerkovitz világ-sikert aratott művei között találjuk a legnépszerűbb magyar és műdalokat, valamint az alkalmi hazafias darabokat a legjobb letétben. Az album izléses és díszes kiállítása, valamint gazdag tartalma révén a legalkalmasabb karácsonyi ajándék. Megrendelhető lapunk kiadójában, vagy az album kiadójánál: Rózsavölgyi és Társa os. és kir. udvari zenemű kiadó cégénél, Budapest IV. Szervita-tér 5. sz.

*** A 37. gyalogezred veszteségei.** Rácz Károly szakv. s. Sekander Emil s. Seprényi András tart. Komádi mh. Serbán György tart. Felsőbarakony mh. Serfőző Sándor tart. s. Stef András tart. s. Stein Mihály szakv. Ujpalota mh. Styazar János s. Szabó Antal tart. s. Szabó Lajos s. Szabó Péter s. Szabó Miklós s. Szanda István tart. tiz. címz. szakv. s. Szegi Sándor s. Szekeres Károly tart. Tamáshida mh. Széles Lajos s. Szintye Péter s. Szücs Károly tart. szakv. Hegyközesatár mh. Szücs Tódor póttart. Remetelőrév mh. Szumicz Mihály s. Tem András s. Tiba Miklós s. Tóda Tódor tart. s. Togyé Miklós tart. s. Tonese Tódor s. Tóth Sándor s. Tóth József tart. s. Tripás Mózes tart. s. Trippon János s. Tyirla Konstantin tart. Alsófeketevölgy mh. Tyirla Mihály Borz mh. Tyukodi Gábor tart. tiz. s. Ujhelyi Imre s. Ursz László s. Varga Sándor s. Varga György Céce mh. Varga György s. Vasadi János tart. s. Vigh. Gy. Ferenc tart. Szeghalom mh. Vigyikán Pál s. Weisz Mór tart. örv. címz. tiz. s. Zechmeister József s. Zsula Vazul s. Zsunk Sándor tart. Vente mh. Zsurka Lőrinc s. (Vége.)

*** A siker titka.** Az emberek fantáziáját talán sem izgatja annyira, mint az a kérdés, hogy miként lehet boldogulni legsikeresebben az élet harcainak közepette, pláne most a világháború folytán. Egy részük olesó fantáziával csak annyit tud kiszínezni magának, hogy milyen nagyszerű volna, ha az utcán menet egy vaskos pénztárcát találna (vagy százezer koronával), esetleg arról álmodozik, hogy miért nem éppen ő ütné meg a háromszázezer koronás főnyereményt, régóta megújított osztályosors-jegyével. Akik pedig a komoly és szívós munka helyett csak a fantasztikus terveket produkálják, irigységgel emlegetik és kibebbitik egy-egy vállalkozásnak a szembeötölő sikerét, — az olyat is, aminőt a Tolnai Világlapja produkál. Nem tudják például megérteni; hogyan adhat ez a lap husz korona bolti ár helyett három koronáért egy óriási, negyven ives lexikont, díszes angolváson diszkötésben. A Tolnai Világlap lexikonát százezer példányra tervezték és így egy-egy kötetnek pusztán csak a bekötési díszablája százkilencvenezer koronába kerül, vagyis huszonöt kötetnél négy millióhét-százötvenezer koronába. Szédületes nagy összeg ez, de aránylagosan hatalmas táborban oszlik szét és páratlanul grandiózus példányszám mellett a kiadó is megtalálja a maga számítását, bármily csekélynek látszik is az összeg, miért egy-egy kötetet az olvasó

az asztalára tehet. És most már konkrét bizonyosság is van rá, hogy az ilyen számítás hasznosan becsületes; a lexikon elődjéből, a Tolnai Világtörténelméből két-három éven belül nyolevanötezer példánynál többet el lehet terjeszteni. Jó minőség és nagy kvantitás: ez a siker titka.

x **Kiadó lakások.** Kossuth-utca 6. sz. alatt kétszobás lakás azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. sz. házában két kétszobás lakás nov. 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

* **Az Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár r. t.** (Bémer-tér 4. szám) a közönség tájékoztatása céljából közli, hogy elfogad új betéteket a melyek nem esnek a moratorium intézkedései alá, takarékbetétkönyvecskére és folyószámlán a legkedvezőbb kamatozási és visszafizetési módokat mellett. Pénztári órák d. e. 9-től 12-ig.

x **Családi rum** vaniliával vagy ananással literje K 2.60, továbbá kitűnő Theák kaphatók, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

* **Ingtalan eladás.** Nagytelek-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Bészletes feltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungaria cipőgyár r. t.

* **Több egyszobás lakás kiadó.** Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

x **Kiadó** hosszabb, vagy rövidebb időre modern berendezésű utcai és udvari butorított szobák fürdőszoba használatával havi 30 koronától kezdve. Nagy Sándor-utca 4.

x Egy nagy raktárhelyiség a Szacsavay-utca 11. számú házában AZONNAL kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank rt.-nél.

x **Kiadó lakás** 3-4 szobás utcai lakás, fürdőszobával. Értekezhetni Nagy Sándor-utca 4.

x **Kiadó lakások.** Szacsavay-utca 11. számú házában egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel AZONNAL kiadó. — Ugyanott egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel f. évi NOVEMBER 1-ére kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank rt.-nél.

x **Három liter** családi rumot készíthet bárki pár perc alatt teához, a Farkas-féle Rumkivonattal. Ára utasítással 50 fill. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7-B. Telefon 13-02.

x **Kiadó lakások.** Ósi-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

x **Köhögés, hurut, rekedtség** ellen használjon hurut szeletkét Ára: 60 fillér. Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

**A legszebb
kézimunkák**

Tátray cégnél

Rákóczi-ut 4. Telefon 783.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Szombaton: Böregér.

Vasárnap délután: Leányvásár; este: Karácsonyi álom.

Böregér. Szombaton este Strausz János egyik leghíresebb operettje a Böregér kerül előadásra új szereposztásban. Ez az igazán dallamos zenéjű operette örök becsü marad az operette irodalom terén. Telve van bájosabbnál-bájosabb zene részekkel a fülbemászó keringővel, feledhetetlen maradt a közönség emlékében, aki mindenkor szívesen hallgatja végig Strausz andalító zenéjét, mely kísértő társa a kiváló operette szövegének s mindkettő együttesen koronája a régebbi operette reprizeknek.

Leányvásár. Vasárnap délután egy-negyed 4 órai kezdettel rendes félhelyárakkal a közönség dédelgetett kedvence, a Leányvásár kerül színre, amely csak a közel múltban is fényesen igazolta Jakobi és Martos művének állandó sikerét és közkedveltségét.

Karácsonyi álom. Gárdonyi Géza a magyar irodalom egyik legértékesebb mesemondója, aki már a színpadi irodalom nem egy bájos termékével a méltán megérdemelt babérok erdejét aratta e hét vasárnapján a Karácsonyi álom című megkapó bethleni játékokban szólal meg a Szigligeti-színház színpadán. A Karácsonyi álom nemcsak a keresztény világ egyik legszebb ünnepének varázsát lopja a színpadok közé, hanem oly bőségesen alkalmat nyújt a legnagyobb kiállításra a színháznak, hogy a színpadi alkotás valóban tündérfényben csilloghat a nézők előtt. És a Szigligeti-színház vezetősége ki is használja ezt a kincskereső alkalmat oly mérvben, mint azt Erdélyi Miklós színigazgató bőkezűségétől már megszoktuk, úgy hogy a Karácsonyi álom előadása csodásnak ígérkezik.

Bérlet a Szigligeti-színházban. Tekintettel, hogy a bérletek e hó 19-én, szombaton lejárnak, a színház igazgatósága újból bérletet nyit 30 esti előadásra és pedig 10 A, 10 B, és 10 C esti előadásra. Bérlet lehet mindennap délelőtt 9-12 ig és délután 3-5 óráig a színház titkári irodájában. Bérlet árak: Nagy páholy 91 korona 80 fillér. Rendes páholy 76 korona 50 fillér. Zsölle 18 korona 36 fillér, Kórszék 15 korona 30 fillér. Támlásszék 12 korona 24 fillér. Erkölyülés 9 korona 18 fillér.

IRODALOM

A „Zászlónk“ karácsonya, amit decemberi számában ünnepel, az ifjúság lelkén keresztül kapcsolódik be a nemzet nagy karácsonyába. Lendületes vezércikkében történelmi távlatba állítja be a szent estét, amikor a vad embervér-folyam árjába zuhant a karácsonyfa, de jött a Gyermek és a vér-folyam közepén diadalmas magasra kiemelte a szent fát, — Gyulay Ádám „Szent Karácsony este“ novellája poétikus szépségben mutatja be a katonalélek karácsonyát a harc-terén. „Amikor az utóvéd munkája kezdődik“

Sebők Imre élvezetes cikke haretéri eleményeiből. Majd ünnepi nagy kép következik. „Hogyan láthatnak ki a tengeralattjáró hajóról?“ érdekes ismeretterjesztő cikk. „Mit beszélnek a kövek Szerbországon?“ történelmi visszatekintés. Költemények, érdekes novellák a diákvilágból, majd az ifjúsági rovat s a szerkesztői üzenetek sorakoznak. A lap egész évi előfizetési ára 2 korona. Megrendelhető: Budapest, VII. Damjanich utca 50. szám alatt.

Virágos vonattól a Vörös-keresztesig. Harci dalok és nóták, írta: Szepessy László. A mostani háborús világ új hangokat hozott a magyar költészetbe is. Vagy helyesebben mondva: régi hangokat szólaltatott meg újra. A háborús költészet hangja nem új a magyar irodalomban, végig vonul az irodalmunk egész történetén. Minden egyes nemzeti háborúnak megvan a speciális költésze is. A most folyó nagy háborúnak is meg van a maga költésze. Ennek egyik kiváló termékével találkozunk Szepessy László, a kiváló katolikus költő kötetében is. Szepessy László maga is részt vett a háboruban és Szerbiából megsebesülten jött haza. Költeményei a közvetlenség erejével és az igaz költészet melegségével hatnak. Van a kötetben hangulatos dalcsoport megkapó zsáner kép, megszólal a katonalukésedése, lelkének vágyódása a család után, az otthon emlékei, amelyeken valamennyi keresztül sugárzik a győzelembe vetett biztos remény, az igazi katonas és hazafias szellem. Ismételjük, a mostani háborus kor irodalmának egyik igen becses és maradó értékű termékét üdvözöljük Szepessy László kötetében, amely élvezetes olvasmány mindenkinek. Megrendelhető a szerző címén: Szepessy László Báthory u. 1. sz. A kötet ára 1 korona. Szepessy László művének értékét bizonyítja az is, hogy Augustza főhercegnő megengedte, hogy a kötetet a szerzőnek ajánlja.

Legújabb táviratok.

Üldözzük az oroszokat.

Budapest, december 18. (Hivatalos. Érkezett este 5 óra 40 perckor.) **A megvert orosz főerőket** Krosnótól a Bzura torkolatáig terjedő **egész 400 km-es hosszú csatavonalon üldözzük.** Tegnap az ellenséget a Kárpátok északi elővidékén Krosno és Zaklycin között elfoglalt állásaikból kivetük.

A Dunajec alsó folyásain a szövetséges csapatok az ellenséges hátvédekkel harcban állanak.

Dél-Lengyelországban az előrenyomulás eddig nagyobb harc nélkül folyt le.

Piotrkov várost I. Vilmos német császár és porosz király nevet viselő 31. cs. és kir. gyalogezred, Przdlorz várost pedig a nagyszabeni 31. gyalogezred osztagai bevették rohammal.

Przemysl hősiességét a vár távolabbi előterén eredménnyel folytatta harcait.

A Kárpátokban a helyzet még lényegesen nem változott meg. Hőfer. (Min. sajtóosztály.)

Vilmos császár a harctérre megy.

Berlin, december 18. (Saját tud.) Vilmos német császár e hét végén, alkalmasint szombat a hadszíntérre utazik. (M. T. I.)

Enver basa a törökök élén.

Berlin, december 18. (Saját tud.) A Batum előtt lévő török csapatok élén Enver basa áll. (M. T. I.)

Hindenburg bejelenti Vilmos császárnak a győzelmet.

Berlin, december 18. (Saját tud.) Hindenburg tábornok Vilmos német császárnak tegnap reggel telefonon a következőket jelentette az oroszokon aratott győzelemről:

Alásan jelentem, hogy az egész vonalon győztünk. (M. T. I.)

Németország harcai.

Berlin, dec. 18. Budapestre érkezett d. u. 3 óra 40 perckor.

A nagy főhadiszállás jelenti: Nieuportnál kedvezően áll a harc, de még nincs befejezve. A franciáknak Labasse és Arras közt, továbbá Somme két partján az ellenünk intézett támadásai megghiusultak. Az ellenség súlyos veszteségeket szenvedett. Egyedül Somme mentén a franciáknak legalább 1800 halottjuk van és 1200 foglyot ejtettünk. A némes veszteség nem egészen 200 ember. Az Argonnekben jól sikerült támadásaink, összesen 700 foglyot ejtettünk. A nyugati hadszíntéren több jelenteni valónk nincs.

Kelet- és Nyugat-Poroszországban a helyzet változatlan. Lengyelországban tovább üldözzük az ellenséget. Legfőbb hadvezetőség. (Min. sajtóosztálya.)

A kolera Oroszországban.

Frankfurt, december 18. A Frankfurter Zeitung jelenti Pétervárról: Az egészségügyi csapat főparancsnoka 49 állomás nevét közli, ahol kolerában és vérhasban megbetegedettek elhelyezhetők.

Regényesarnok.

Modern Bar Kochba.

— Regény. —

Írta: Cseres Andor. 61.

A férj szükségesnek tartotta, hogy nejét a legszükségesebbekre előkészítse, nehogy mások tudatára jöjjenek az ártatlan családnak, ez okból tehát naponta néhány órát azzal töltött el, hogy kettőben az ismerősök és a család tagjainak viszonyairól, bensőbb ügyeiről beszélgettek, majd az afrikai utazás eseményeit, a már elhalt Mtésza császár viselt dolgait ismertette Egon, sőt arra is kiterjeszkedett, hogy az új császár hajlandónak mutatkozott a keresztény vallás felvételére, azonban minthogy így is már hosszabb időt töltöttek el, mint kellett volna, haza kellett térniök, de misszionáriust küldöttek Ugandába.

Az asszony ezer kérdést támasztott Afrika viszonyairól, amiből nagyon is kiviláglott, hogy a földrajzban nem jártas, mi okból Blankhurst lord kénytelen volt Afrika legnagyobb és legteljesebb térképéről magyarázni nejeének.

— Mi történt itt? — kérde egy alkalommal Blankhurst Károly anyjától, — mi szükséged neked a térképre, anyám!

— Hja, gyermekem! — nekem tudnom kell, hogy hol jártam, mert tudod, az ember a földön megy, csak azt látja, ami körülötte van, hanem a térkép mindent megmagyaráz, még a távolabbi helyeket is.

— Milyen szép lehet az a kulturálatlan világrész, anyám!

— Persze, hogy szép az ő forró égövi állataival, növényeivel, vizeivel! — válaszolta az anya, amiből látszik, hogy a lord Blankhurst Egon tanítása termékeny talajra lelt s az asszony keleti fantáziája megtermékenyült a bele vetett mag által.

— Ha látnád a Nilus vizeséseit, sellőit, mily ragyogó sziporkákkal szórták be az erdős, pázsitos földet.

— És az ég anyám?

— Kék, mint a leányszem Albionban, mélységes és a nap aranysugár özönt ször szerteszét. Ha a pálmák karcsu alakját és széles, rostos leveleit látnád, oda kíváncznál gyermekem, hol az üde forrás enyhíti a napheve által okozott szomjat.

— El is megyek, anyám! — mondotta hévvel az ifju, — felkeresem a te lábaid nyomait a homokban, a pázsiton és feltekintek az égre, ahol megfogom látni a te szemed ott feledett sugarait és hevüini fog szívem a te lehellatedről...

Az anya megrémült az ifju fellángolásától, kiérzett Károly szavaiból a szerelem, mert nem gyermeki tiszta szeretett volt az, ami megnyilatkozott benne.

Az ifju átölelte anyját és átöltette hevét Magdolna testébe, forni kezdett az asszony vére és ereiben szertefutott az izzó tűz, ajkai félig nyitak szét és lihegve szólt:

— Fiam, fiam! — mit csinált?

— Szeretlek anyám, szeretlek.

Lord Blankhurst Egon, a komoly, a hideg férfi nyitott be. Meghallotta fia szavait és hallatára lelke elborult.

Pillanat alatt átlátta, hogy merész játékot üzött gyermekeivel akkor, mikor az idegen nő anyának állította melléjük, mert nem világosíthatta fel őket annyi év után.

Szemei nejeére meredtek és meglátta nyomban a veszélyt, szívében felébredt a féltékenység, vetélytársat látott fiában és nejeiben lassu eltávolodást tőle, a férjtől.

— Szeresd anyádat! — mondta a lord leküzdve gerjedezését, — mert a tiunak szeretnie kell szüleit, fiam.

Károly lángoló tekintettel nézett atyjára, szemeiben lobogott az izzó tűz és ajkairól a lelkesedés szavai pattogtak le.

Igen, atyám, szeretem őt, szeretem anyámat, nem a tizparancsolat rendeletére, hanem szíveimből, önkény, tisztán, nemesen, mert anyám ő, aki szeret engem és boldogok vagyunk, e szeretetben mindketten.

Az apa megrémült fia szavaitól, de el nem árulta.

— Menj, fiam, menj a istállóba, add ki a rendeletet, hogy kilovagolhassunk! — mondotta lord Blankhurst.

Az ifju eltávozott.

— Magi, én szép hitvesem, térj magadhoz! — mondta Blankhurst.

Az asszony lehajította fejét férje szavaira.

— Nagyobbra vállalkozzam! — suttogta halkan, — mint amennyit erőm elbir.

Lord Blankhurst oda ment hozzá, megfogta jobbát és fölemelte fejét.

Folyt. köv.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:

Dr. PAPP KÁROLY.

SZERKESZTŐI PÓSTA.

A karácsonyi számba szánt dolgozatokat sziveskedjenek t. munkatársaink f. hó 18-ig beküldeni.

7998—1914. szám.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. Belügyminiszter ur 9176—1914. B. M. eln. sz. körrendeletét a táborig postaló csomagforgalom tárgyában, következőkben hozom köz tudomásra:

A cs. és kir. hadügyminiszter urhoz a közönség köréből számosan intéznek kérdést az iránt, hogy a táborig postaló csomagforgalom mikor és mely táborig postalóhivataloknál fog újra megindulni. Mivel a nagyszámú kérdézőkódésre a nevezett miniszter ur külön külön nem válaszolhat, hozzám fordult annak köz tudomásra jutása végett, hogy a táborig postaló forgalomban csomagokat csakis időnkint fognak szállítani, amennyiben azoknak a táborig postalóhivatalokhoz való eljuttatása az adott viszonyok között biztosítottnak látszik.

Egyébiránt a cs. és kir. hadügyminiszter urnak a csomagforgalom megindítására és beszüntetésére befolyása nincs, mert e tekintetben — a mindenkor viszonyok figyelembevételével — a hadtápfőparancsnokság intézkedik.

A hadügyminiszter ur közölte velem azt is, hogy a táborig postaló csomagforgalomban beálló minden változást a közönség tudomására fogja hozni.

Nagyvárad, 1914. december 16.

Rimler Károly,

polgármester.

Biharmegyei Községi és Körjegyzők

Takarékszövetkezete

(A Nagyvárad Agrad Takarékpénztár Részvénytársaság kebelében)

Nagyvárad, Rákóczi-út 6. szám.
(Sarak épület)

Alírási felhívás!

A „Biharmegyei Községi és Körjegyzők Takarékszövetkezete“ a Nagyvárad Agrad Takarékpénztár r.-t. kebelében 1915 év január hó 1-én megnyitja

Vil-ik évtársulatát

és felhívja Nagyvárad város és Biharmegye t. közönségét az évtársulatba való belépésre.

A szövetkezet célja, hogy kötelező heti befizetésekkel tagjaink tőkét gyűjtsön és így tagjait takarékosra szoktassa, másrészt, hogy tagjainak olcsó kamat mellett hetenkénti koronás részletekben visszafizethető kölcsönökkel segélyére legyen.

Egy törzsbetét heti 1 korona befizetésre kötelez és

150 korona kölcsön felvételre nyújt módot, mely kölcsönök betáblázás, vagy értékpapír fedezet mellett kezesség nélkül, személyi kölcsönök pedig kezesség mellett (váltóra, vagy kötelezvényre) adatnak ki.

Ezen kölcsönök a heti befizetésekkel 3 év alatt törleszthetők le, mely idő elteltével az évtársulat felszámol és a tagok befizetett összege a haszonrészesedéssel együtt a kölcsöntartozás levonásával visszafizettetik.

Beíratási díj törzsbetétként 60. fillér. Az összes befizetések a szövetkezet üzleti helyiségeiben eszközöndök. Vidékiek befizetéseiket postaló csekk útján teljesíthetik.

Van szerencsém Nagyvárad és vidéke nagyérdemű közönségének szíves tudomására hozni, hogy Nagyváradon, Rákóczi-ut 19. sz. alatt a mai kor igényeinek megfelelő

műköszörlődét nyitottam.

Elvállalok mindennemű borotvák, kések, ollók, hajvágógépek, huszárölögépek, ló- és juhnyírógépek javítását és köszörlődését. Raktáron tartok mindennemű bel- és külföldi illatszerek, fej- és arcápoló piperezsereket, mindennemű acélárakat, úgymint borotvát, ollót, hajnyírógépet, yukszemvágó, papír-, zseb- és tollkést, valamint az összes fodrászati cikkeket. A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Koller Ágoston műköszörlős

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

31183—1914. szám.

Hirdetmény.

Belügyminiszter ur 1076. resz. számú rendelete alapján felhívom mindazokat, akik talált katonai felszerelések: ruházat, takaró, láteső, kerékpár, szerszám, edény, lőszer-szám, nyereg, kézi lőfegyver, kard, lőszer, tüzérségi lövedék hüvely birtokában vannak, hogy ezen tárgyaknak a katonai hatósághoz vagy a rendőrkapitányi hivatalhoz haladéktalanul leendő beszolgáltatása végett annál is inkább gondoskodjanak, mivel ellenkező esetben az 1878. évi V. t.-c. 365. §-ában foglalt vétséget követik el s ezért megfelelően fognak büntettetni.

Nagyvárad, 1914. dec. 10.

Gerő,
rendőrfőkapitány.

Első nagyváradai cementipar.

Készíték granitó, terazzo, mőkő és minden e szakmába vágó munkálatokat, házi csatornázásokat a városi mérnöki hivatal előírása szerint, személyes felügyelettel mellett. Kivanatra angol closet berendezéseket a legelőnyösebb fizetési feltételek mellett a legteljesítményesebb és legmesszebb menő jólállás mellett készítek. A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri tisztelettel

NUTTA JAKAB

cement és betonművek vállalata.
Szaniszló-utca 67. szám. (Saját ház.)

Belépési felhívás

a Népszövetségi Hitelszövetkezet III-ik évtársulatába.

A Népszövetségi Hitelszövetkezet 1915 január 1-én III-ik évtársulatát nyitja meg.

Az első 2 üzletév, — dacára a nehéz megélhetési viszonyoknak, — igen szép eredménnyel folyik.

Belépni szándékozók üzletrészeket jegyezhetnek már most is a hivatalos órák alatt a szövetkezet helyiségében (Szilágyi Dezső-u. 5. sz. a.) Egy üzletrész heti 20 fillér befizetésre kötelez, s ki-ki annyi üzletrészt jegyez, amennyit akar. Felvételi díj üzletrészenként, 10 fillér. 3 év múlva az évtársulat feloszlik; a tagok a befizetett összeget kikapják s a reájuk eső nyereséget is.

A tagok a befizetett összeg $\frac{1}{3}$ részéig a szövetkezettől olcsó kamatra kölcsönt is kaphatnak, mely 3 év alatt fizethető le. Azonfelül betáblázásra, értékpapírra, vagy váltóra, bármily összeg erejéig.

A tiszta haszon és nyereség teljes egészében a tagok között osztatik fel, s kiki heti betétje arányában részesedik.

A szövetkezet elfogad betéteket is, s azokat legmagasabb kamatlábbal kamatoztatja. Tőkekamatadót a szövetkezet fizeti.

Bizalommal kérjük a belépni szándékozókat, szíveskedjenek szövetkezetünk helyiségében részjegyeket jegyezni.

Teljes tisztelettel

Népszövetségi Hitelszövetkezet.

Katonai ruhákat az összes fegyvernemek részére, a mai árakon alul előírás szerint és gyorsan készít Darabont Gy. és Tsa elsőrendű polgári és katonai ruházati intézete. A legfinomabb szövet különlegességek, iltöny és téli kabátokra felöltőkre állandóan raktáron. Nagyvárad, Szilágyi-Dezső-u. 6. Sonnenfeld palota. Telefon 980. szám.

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, Wolfram és egyéb izzólámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyelotes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

ivlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

$\frac{1}{4}$ lóerőtől minden nagyságban.

Főszerező telefonja 55. sz.